



ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΕΠΙΔΗΜΙΑ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΟΥ ΠΥΡΕΤΟΥ ΕΒΟΛΑ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ
ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ – ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Αύγουστος 2014

Ο χειρισμός όλων των κλινικών δειγμάτων από ύποπτο ή επιβεβαιωμένο κρούσμα αιμορραγικού πυρετού Ebola πρέπει να γίνεται με εξαιρετική προσοχή, αποφεύγοντας οποιαδήποτε άμεση επαφή με το περιεχόμενό τους (αίμα ή άλλα βιολογικά υγρά). Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται γυάλινα σωληνάρια. Σε περίπτωση απροστάτευτης έκθεσης σε αίμα ή άλλα βιολογικά υγρά ασθενή με αιμορραγικό πυρετό πρέπει ΑΜΕΣΑ να γίνεται πλύσιμο με νερό και σαπούνι και να ακολουθεί επάλειψη με αλκοολούχο διάλυμα. Προκειμένου για επαφή με βλεννογόνους, πρέπει αυτοί να ξεπλένονται με άφθονο νερό ή οφθαλμικό διάλυμα.

Κέντρο Αναφοράς

Τα κλινικά δείγματα πρέπει να στέλνονται για εργαστηριακή διάγνωση στο **Α' Εργαστήριο Μικροβιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Εθνικό Εργαστηριακό Δίκτυο για τη Διάγνωση των Ιογενών Αιμορραγικών Πυρετών - Υπεύθυνη Καθ. Α. Παπά)**, μετά από **συνεννόηση**. Σε περίπτωση υποψίας περιστατικού πρέπει να ενημερώνεται **ΑΜΕΣΑ** το ΚΕΕΛΠΝΟ (τηλ. 210-5212-000).

1. Μεταφορά δειγμάτων

- Δείγμα ορού ή ολικό αίμα: μεταφορά σε πλαστικό σωληνάριο με ξηρό πάγο ή παγοκύστη
- Δείγματα ιστών: μεταφορά σε θερμοκρασία δωματίου, σε φορμαλίνη ή παραφίνη
- Δείγματα ιστών για PCR ή απομόνωση ιού: μεταφορά με ξηρό πάγο

Η συσκευασία και η μεταφορά των βιολογικών υλικών πρέπει να γίνεται βάσει των οδηγιών του ΠΟΥ και του Διεθνούς Συνδέσμου Αερομεταφορών.

Ο αποστολέας πρέπει:

- να προσδιορίζει τον πιθανό λοιμογόνο παράγοντα (αν πρόκειται δηλαδή για παθογόνο υψηλής μεταδοτικότητας ή όχι).
- να τοποθετήσει την ανάλογη ετικέτα στο συσκευασμένο πακέτο, καθώς και στοιχεία επικοινωνίας σε περίπτωση που αυτό κριθεί απαραίτητο από την εταιρεία μεταφοράς.
- να συσκευάσει το υλικό σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες σε **τριπλή συσκευασία (πίνακας 1)**, με απορροφητικό υλικό ενδιάμεσα. Παγοκύστες ή ξηρός πάγος μπαίνει ανάμεσα στη μεσαία και την εξωτερική συσκευασία.
- να τοποθετήσει σήμανση ότι απαγορεύεται η διάνοιξη της συσκευασίας κατά τη διάρκεια μεταφοράς της.

2. Διαχείριση κλινικών δειγμάτων στο εργαστήριο

- Ενημέρωση του προσωπικού του εργαστηρίου προ της αποστολής των δειγμάτων ώστε συγκεκριμένα άτομα να τα υποδεχθούν και να τα επεξεργαστούν. Λόγω της πιθανότητας μετάδοσης της νόσου μέσω του χειρισμού κλινικών δειγμάτων, η **διενέργεια εργαστηριακών εξετάσεων πρέπει να περιορίζεται στις απολύτως απαραίτητες για την παρακολούθηση της κλινικής πορείας του ασθενή.**
- Μετά τη λήψη του κλινικού δείγματος, αυτό πρέπει να τοποθετείται σε πλαστικό σωληνάριο και να μεταφέρεται σε ανθεκτικό, σφραγιζόμενο δοχείο με εμφανή σήμανση. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται για την αποφυγή επιμόλυνσης της εξωτερικής επιφάνειας των δοχείων της συσκευασίας.
- Η επεξεργασία των κλινικών δειγμάτων απαιτεί την εφαρμογή πρακτικών βιοασφάλειας επιπέδου 3.
- Το προσωπικό του εργαστηρίου που χειρίζεται δείγματα από ύποπτο κρούσμα αιμορραγικού πυρετού πρέπει να φορά **ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό** που περιλαμβάνει γάντια, ποδιά, οφθαλμική προστασία και μάσκα υψηλής αναπνευστικής προστασίας κατά τη διενέργεια χειρισμών που μπορεί να προκαλέσουν αερόλυμα.
- Το προσωπικό των εργαστηρίων που χειρίζεται τα δείγματα ή απασχολείται με τη μεταφορά τους, πρέπει να έχει εκπαιδευτεί. Επίσης πρέπει να απασχολείται ο μικρότερος δυνατός αριθμός προσωπικού.

Πίνακας 1. Τριπλή συσκευασία μεταφοράς κλινικών δειγμάτων

1. Κύρια συσκευασία (εσωτερικό δοχείο)	Ένα υδατοστεγές δοχείο που εμποδίζει τις διαρροές. Πρέπει να φέρει ετικέτα. Το δοχείο είναι τυλιγμένο με απορροφητικό υλικό, έτσι ώστε να απορροφηθούν υγρά σε περίπτωση θραύσης
2. Ενδιάμεση συσκευασία (μεσαίο δοχείο)	Ένα υδατοστεγές δοχείο το οποίο περιέχει την κύρια συσκευασία με σκοπό την προστασία της. Πρέπει να είναι ανθεκτικό και να εμποδίζει τις διαρροές. Είναι δυνατό περισσότερα του ενός κλινικά δείγματα να τοποθετηθούν στην ενδιάμεση συσκευασία.
3. Εξωτερική συσκευασία (εξωτερικό δοχείο)	Ένα δοχείο που περιλαμβάνει την ενδιάμεση συσκευασία και την προστατεύει από φυσικές καταστροφές κατά τη μεταφορά. Στην εξωτερική επιφάνεια υπάρχουν όλα τα συνοδευτικά έγγραφα που απαιτούνται κατά τη μεταφορά.

Πηγή: WHO. Laboratory Biosafety Manual – 3rd edition. Geneva 2004